

bet af faa Nar, at de foretrække at forlade Posten. Vi have i en Række af Nar skiftet Theaterchefer, vist uden at der har været Nogen, som man i Almindelighed har troet fuldstændig kunde udfylde den vanskelige Post. Derimod vil Sagen stille sig anderledes, naar man giver den Deel af Befolkningen, som i Virkeligheden maa søge til Theatret, et fuldere Ansvar for Theatrets Ledelse, og det vil man gjøre, naar man lægger den mere i Privates Virksomhed. Den Indvending, som her møder os, at Kunsten vil lide derved, er jo slet ikke Andet end den, der møder hvergang, naar man vil frigjøre aandelig Virksomhed fra Statens Indflydelse. Hvad enten det er Troesfrihed eller Frihed indenfor Folketirten, eller i Skolen, eller hvorsomhelst, hører man overalt sige, at tage vi Statens besyttende Haand bort, saa kommer der forfærdelige Tider, saa ville de og de Ulykker ramme os, og de og de Formaal, som vi ellers vilde fyldestgjøre, ville blive fuldstændig svigtede. Men hvergang vi ikke have ladet os skræmme af alle disse Forestillinger, men trostigt sat vor Lid til Friheden og til Befolkningen, har det vist sig, at det har staaet sin Prøve, og at man har været glad ved den Forandring, der er gjort, og vi ere gaaede videre frem paa samme Bane. Saaledes troer jeg ogsaa, at vi trostigt kunne have Tillid til den Deel af Befolkningen, som søger til Theatret; det er jo navnlig den kjøbenhavnske Befolkning. Vel er det saa, at i denne By er der som i enhver stor Stad en stor Deel af Befolkningen, der har en overordentlig ringe Grad af aandelig Dannelse, der tager tiltakke med Ting, som man paa ingen Maade kunde ønske ved det kongelige Theater. Men det er ligesaa vist, at for den store Deel af Befolkningen er det kongelige Theater ikke, men kun for en begrændset Deel deraf, og det tør vi vel antage, at i Kjøbenhavn er i det Hele taget den aandelige Udvikling ved Siden af, som sagt, den Mangel derpaa, der findes, dog ligesaa vidt fremmet som noget andet Sted i Landet. Idetmindste staaer den da ligesaa høit som i Holbergs Dage, da man kun havde eet privat Theater og dog en Digtter som Holberg. Skulde Kunstfands kunne

findes nogetsteds hos os, maatte det være her i Kjøbenhavn, og det vil jo dog altid selv med et Statstheater tilsidt komme til at være derpaa. Ved at henvende sig til Befolkningen med Tillid og Fortrustning lægger man paa den theaterbesøgende Deel af den kjøbenhavnske Befolkning en stor Deel af det Ansvar, som den nu er saa rede til at lægge over paa Regjeringen og Theaterdirectoren; man kan sige til den: Hvorfor ere I ikke selv virksomme, og hvorfor bruge I ikke den Frihed, I have til at samle Eder om og sørge for, at det kan gaae bedre. At det maa kunne gaae paa den Maade, derpaa have vi jo dog ogsaa Beviser fra andre Lande. Der er jo mange Steder, hvor Staten efterhaanden aldeles har skiftet sig fra Theatret og ganske har overladt Sagen til Befolkningen. Jeg vil ikke her tale om de smaa Lande, der i en vis Henseende staae os nærmest, som Belgien, Schweiz, Grækenland og Norge; thi man kan i alt Fald sige, at disse Lande ikke have nogen national Scene at værne om saaledes som vi. Derimod kunne vi henvise til Stalien eller England. Disse Lande have jo dog i Virkeligheden en national dramatisk Litteratur, som vel kan maale sig med vor, ja, som hører til de ypperste, man kjender, og der have Regjeringerne dog fundet det rigtigt at overdrage til Befolkningen selv at sørge for hele den dramatiske Udvikling. Man vil maaffee sige: Men saa gaaer det ogsaa galt. (Hør!) Jeg veed, det vil blive sagt, men dertil vil jeg svare, at de, der f. Ex. for Englands Bedkommende bedst kunne dømme om Sagen, ere Englænderne selv. Det er et frit Folk, og hvis det gif saa galt, som man mener, saa kunde de vel bringe et andet Forhold tilveie. Italien har ogsaa, om end for ganske nylig, frigjort sig for det hele Forhold, men saa vidt foreslaae vi ikke at gaae. Netop fordi det idetmindste i dette Dieblik synes at gaae for vidt, saaledes aldeles at frigjøre Staten for Forholdet til Theatret, foreslaae vi kun at søge at vække den private Virksomhed tillive og at komme den til Hjælp haade med Tilskud og Tilsyn fra Statens Side, for at fikke imod Udskielser. Vi have endogsaa den Tro, at netop det Formaal, som Staten vil søge at fremme,